

PROGRAMA D' EDUCACIÓ AMBIENTAL

Introducció

Educació ambiental és...

“un **procés permanent** en el qual els individus i les comunitats adquireixen **consciència** del seu medi i **aprenen** els coneixements, els valors , les destreses , l'experiència i també la determinació que els **capacite per a actuar**, individual i col·lectivament en la **resolució dels problemes ambientals** presents i futurs “.

Congrés Internacional d'Educació i Formació sobre el Medi
ambient de Moscou (Nacions Unides, 1987)

L'Equip de Promoció, Investigació i Treballs Tècnics del Parc Natural de la Tinença de Benifassà és l'encarregat, entre altres tasques, de comunicar i transmetre els valors del Parc i de promoure la reflexió sobre els valors naturals i socials que estan presents a la Tinença. Us oferim un programa d'educació ambiental adaptat a tots els nivells educatius, ESPEREM QUE US AGRADE!

Objetius

Objectius Generals de l' educació ambiental:

Ilibre blanc de l' educació ambiental en España

1. Contribuir a la construcció d'un nou model de societat basat en els principis de la sostenibilitat.
2. Recolzar el desenvolupament d'una ètica ambiental que promoga la protecció del medi des d'una perspectiva d'equitat i solidaritat.
3. Ampliar la comprensió dels processos ambientals en connexió amb els socials, econòmics i culturals.
4. Afavorir el coneixement de la problemàtica ambiental que afecta tant al propi entorn com al conjunt del planeta, així com de les relacions entre tots dos plans: local i global.
5. Capacitar a les persones en estratègies d'obtenció i anàlisi crítica de la informació ambiental.
6. Afavorir la incorporació de nous valors pro-ambientals i fomentar una actitud crítica alhora que constructiva.
7. Fomentar la motivació per a la participació activa de les persones i grups en els assumptes col·lectius, i potenciar el sentit de responsabilitat compartida cap a l'entorn.
8. Capacitar en l'anàlisi dels conflictes socioambientals, en el debat d'alternatives i en la presa de decisions, individuals i col·lectives, orientades a la seua resolució.
9. Afavorir l'extensió de pràctiques i formes de vida sostenibles en els diferents contextos vitals, basats en la utilització racional i solidària dels recursos així com en el gaudi respectuós del medi.

Objectius específics de l'educació ambiental al Parc Natural de la Tinença de Benifassà:

1. Desenvolupar actituds favorables cap a l'observació de l'entorn i encuriosir, fomentar el respecte pel medi natural i l'interès per conservar-ho.
2. Donar a conèixer la distribució d'aquest Parc i el per què de la seua protecció.
3. Afavorir el coneixement de la problemàtica ambiental que implica a l'espai protegit, perquè entre tots puguem conservar-ho millor.
4. Difondre els diferents i tan ben conservats hàbitats que s'inclouen en l'àrea de protecció.
5. Promoure el coneixement de la vida que engloba el Parc. Fauna i flora present les seues característiques i com es relacionen amb el seu entorn.
6. Aconseguir ampliar la comprensió dels processos ambientals, sent indispensable la seua relació amb els socials, econòmics i culturals.
7. Sensibilitzar als més xicotets davant la problemàtica ambiental.
8. Transmetre una actitud de curiositat i crítica pel que fa a l'entorn que ens envolta per a poder interpretar-ho de forma més completa. Saber reflexionar.
9. Fomentar la participació activa de les persones de la zona, i potenciar el sentit de responsabilitat compartida cap a l'entorn.
10. Valorar les formes de vida tradicionals.

Condicions generals de la visita i reserves.

Reserves

1. Concertar prèviament la visita a través dels telèfons dels centres de visitants.
2. Una vegada confirmada la data, s'haurà d'enviar per correu o per fax el butlletí d'inscripció i acceptació de normes, que s'adjunta també en aquest document, degudament emplenada i signada. Si 15 dies abans de la data convinguda no s'ha rebut el butlletí, es procedirà a anul·lar la visita.
3. És necessària l'assistència del responsable del grup. Són els professors els responsables del comportament dels alumnes.
4. Els serveis que presta el programa són gratuïts, encara que cada centre escolar es faran càrrec de les despeses derivades del transport i de les activitats annexes de gestió privada.
5. Si per qualsevol motiu s'ha de suspendre o ajornar la visita prèviament concertada amb un centre de visitants, s'haurà de comunicar tan aviat com siga possible.
6. Es prega als responsables dels grups que advertisquen els escolars sobre el tipus de visita que realitzaran i sobre la necessitat de mantenir l'ordre. La normativa i la regulació d'usos de l'espai natural protegit.
7. Sense detriment de les responsabilitats de l'empresa que realitza el servei, com també dels tècnics, tots els grups escolars o altres col·lectius que participen en les activitats que ofereix el programa, hauran de posseir l'assegurança d'accidents i de responsabilitat civil.

Sol·licitut d'activitat / Solicitud de actividad

Dades del grup / Datos del grupo

Nom/Nombre de la persona responsable:

Adreça/Dirección:

Localitat/Localidad:

Codi postal/Código postal:

Correu electrònic / Correo electrónico:

Telèfon/Teléfonos:

Característiques del grup / Características del grupo

Dia de la visita/Día de la visita:

Hora d'arribada/Hora de llegada:

Nombre de participants/Número de participantes:

Nivell/Nivel:

Observacions/Observaciones:

Objecte de la visita/Objeto de la visita:

La signatura de la butlleta suposa l'acceptació de les següents normes / La firma de este boletín supone la aceptación de las siguientes normas

1. Les condicions de la visita establides en aquesta reunió prèvia no podran modificar-se si no es comunica al personal del Parc Natural amb una antelació mínima de 15 dies. / Las condiciones de la visita establecidas en esta reunión previa no podrán modificarse a menos que se comunique al personal del Parque Natural con una antelación mínima de 15 días.
2. El sol·licitant serà el responsable de la correcta utilització dels equipaments i instal·lacions (mobiliari interior i exterior, zones enjardinades, delimitacions especials, etc.), del Parc Natural. / El solicitante será el responsable de la correcta utilización de los equipamientos e instalaciones (mobiliario interior y exterior, zonas ajardinadas, delimitaciones especiales, etc.), del Parque Natural.
3. El sol·licitant serà el responsable que el grup deixe l'àrea utilitzada neta de residus i de la correcta utilització de les papereres i contenidors. / El solicitante será el responsable de que el grupo deje el área utilizada limpia de residuos y de la correcta utilización de las papeleras y contenedores.
4. El sol·licitant serà el responsable del comportament de l'alumnat durant el desenvolupament de l'activitat. / El solicitante será el responsable del comportamiento del alumnado durante el desarrollo de la actividad.
5. Amb condicions meteorològiques adverses el personal del Parc Natural es reserva el dret de canviar la programació establida en aquesta reunió prèvia o, fins i tot, anul·lar-la. / En condiciones meteorológicas adversas el personal del Parque Natural se reserva el derecho a cambiar la programación establecida en esta reunión previa o, incluso, anular la visita.
6. La responsabilitat civil corresponent a la visita i, si és procedent, l'assegurança d'accidents, correran a càrrec del grup. / La responsabilidad correspondiente a la visita y, en su caso, el seguro de accidentes, correrán a cargo del grupo.

Data/Fecha:

Signatura de la persona responsable/
Firma de la persona responsable:

Lloc/Lugar: El Ballestar

Envieu per fax a/Enviad por fax a: Fax: 977729133 Tel: 977729187

Recomeacions per a la visita

1. Portar calçat i roba adequada per a la muntanya.
 2. Portar gorra i crema solar per als evitar l'excés de rajos solars.
 3. Per a activitats a la tardor i hivern imprescindible roba d'abric i impermeable.
 4. Que no falte aigua i menjar per a passar un bon dia.
 5. Si és necessari, portar material per a la realització de les activitats, per a açò es recomana consultar amb l'Equip Tècnic del Parc Natural.
 6. Respecta el camí. No prengues dreceres.
 7. Evita deteriorar bancals o construccions. Respecta el patrimoni històric-cultural.
 8. Observa les plantes sense destrossar-les, no les arranques.
 9. Diposita la brossa en el contenidor més pròxim.
 10. Cuida les fonts, no les contamines.
 11. Observa els animals sense molestar-los.
 12. Si fas soroll o parles forta, et perdràs els sons del bosc.
- * s'haurà de complir la normativa específica del Parc Natural, i tenir en compte totes les indicacions signades en el Butlletí d'Inscripció.

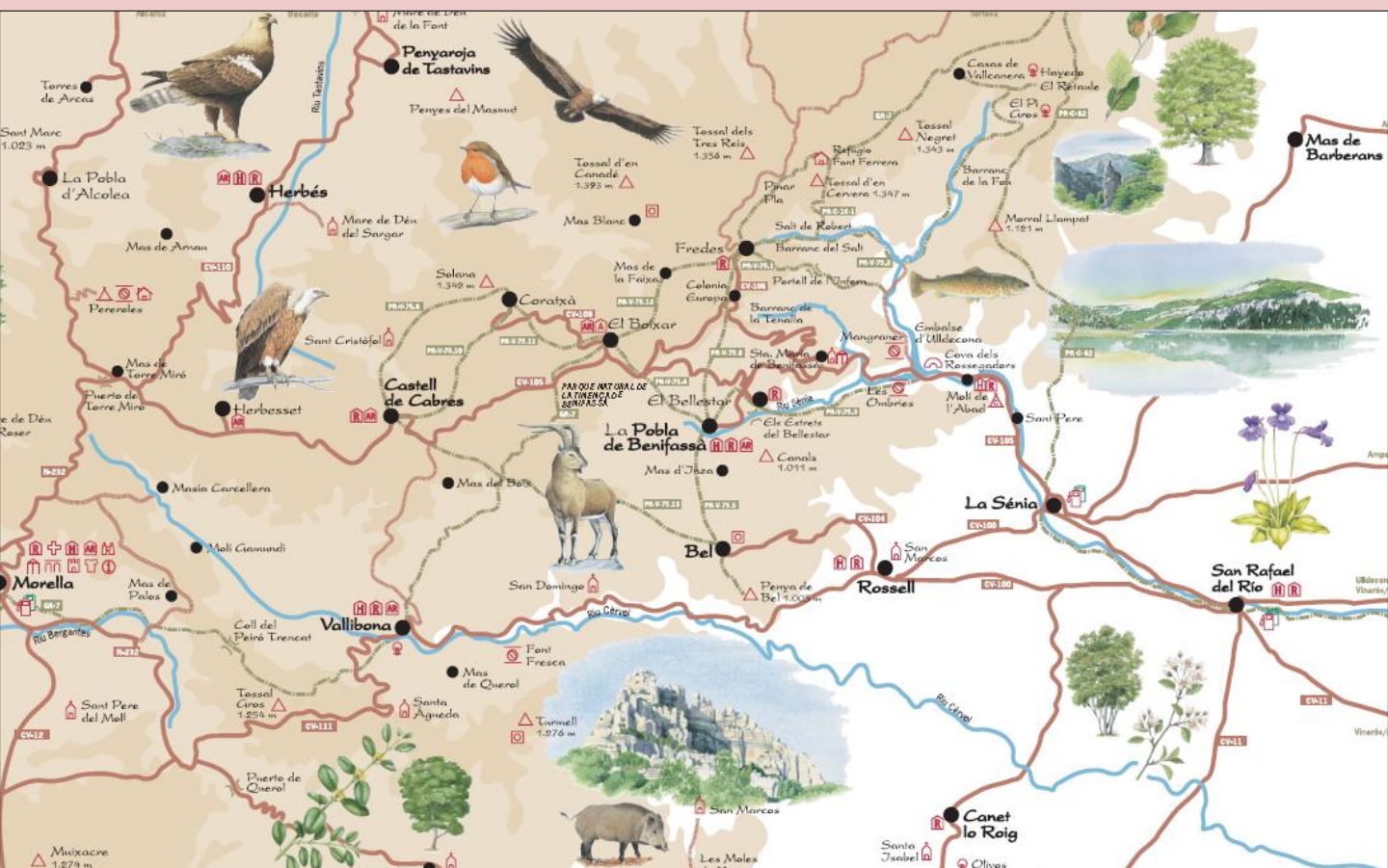
Cóm arribar al Parc:

--Des de la CV-10. Hi ha dues opcions

1. Cap a Vallibona per la CV-10 fins a trobar l'enllaç amb la N-232 a partir de Sant Mateu. Després desviar-se cap a la CV- 11.
2. Cap a l'embassament d'Uldecona, acabar la CV-10 i enllaçar amb la CV-11 direcció Sant Rafael del Rio i La Senia. Des d'aqueix punt continuar per la CV-105.

--Des de la N-232. Hi ha dues opcions:

1. Desviar-se per a agafar o la CV- 105 adreça Castell de Cabres, o
2. Prendre la CV- 11 i des d'ací seguir adreça Vallibona.

Oferta educativa

--Educació Infantil (4-6 anys):

“FES VOLAR LA TEUA IMAGINACIÓ”

--Primer Cicle, 1er i 2º de Primària (6-8 anys):

“SIGUINT EL RASTRE”

--Segon Cicle, 3er y 4º de Primària (8-10 anys):

“ADAPTA’ T!!”

--Tercer Cicle, 5º i 6º de Primària (10-12 anys):

“¡¡CORRE-FOC!!”

--Educació Secundària Obligatoria, E.S.O (12-16 anys):

“BOTÀNIC PER UN DIA”

“FES VOLAR LA TEUA IMAGINACIÓ”

Introducció

Els habitants del P.N de la Tinença de Benifassà (animals i plantes) ens faran una presentació del territori on viuen a través d'un petit conte. Posteriorment, farem un volt i anirem parant esmentant tots els elements naturals que anem trobant-nos al nostre pas. Durant el camí anirem recol·lectant materials (pedretes, terra, fulles,...) per al muntatge d'un bonic collage on els més xicotets ens mostraran la seua pròpia visió del Parc Natural.

Objectius generals

1. Adquirir una visió general de l'entorn i aprendre a apreciar la vida natural.
 2. Potenciar l'interès cap a l'observació i l'estudi dels éssers vius.
 3. Representar i nomenar a partir de l'observació juntament amb els jocs els elements més bàsics del Parc i de la naturalesa en general.
 4. Establir relacions amb el medi ambient i potenciar els sentiments d'afecte cap a la naturalesa així com ser capaces de respectar-la.
-

Desenvolupament de la activitat

Una vegada reunits amb els escolars es relatarà un petit conte sobre la vida existent en el Parc Natural de la Tinença de Benifassà. Seguidament donarem una petita volta per a arreplegar diferents materials (terra, fulles, pedres,...) amb els quals els xiquets hauran de compondre un bonic collage. Serà un mural senzill però contindrà el màxim d'elements de la vida en la naturalesa que puguen pensar (animals, persones, muntanyes, rius, pluja, etc.). La base del mural estarà pintada pels tècnics del Parc i ells tindran una part que emplenar amb els materials arreplegats i una altra en la qual utilitzen una mica més la seua imaginació. Al mateix temps que es dóna el passeig s'aniran exposant els conceptes més bàsics de la naturalesa que ens envolta.

Material

A càrrec de l'Equip Tècnic del Parc Natural.

Durada

3h aproximadament.

Lloc

Àrea Recreativa de “Els Ombries de Benifassà”.

Xiquets per tècnic

8 xiquets per tècnic (depenent de quin puga ser l'ajuda prestada per part del professorat).

Època de l'any

Durant tot l'any excepte els mesos de novembre a febrer.

“SEGUINT EL RASTRE”

Introducció

Breu itinerari per a descobrir els animals que habiten en el nostre Parc. Per a açò seguirem els rastres que els animals ens proporcionen. A més simultàniament a l'itinerari, realitzarem jocs per a aprofundir en el coneixement de la naturalesa.

Objectius generals

1. Adquirir un visió general de l'entorn i aprendre a apreciar la vida natural.
 2. Desenvolupar l'interès en la cura i el respecte als animals i les plantes.
 3. Potenciar l'interès cap a l'observació i l'estudi dels éssers vius.
 4. Conèixer algunes característiques dels animals: trets físics, alimentació, costums, hàbitats predominants.
 5. Entendre que tots els éssers vius necessiten un hàbitat (aliment, aigua, refugi i espai).
 6. Comprendre les conseqüències que tenen les transformacions del medi per a la supervivència de les espècies.
-

Desenvolupament de la activitat

Al costat del embassament d'Ulldecona, en l'àrea recreativa de les "Ombries de Benifassà", iniciarem l'itinerari. Durant l'itinerari cercarem i observarem els diferents rastres i pistes dels animals en la naturalesa, que ens ajudaran a endevinar els animals que habiten pels voltants de l'embassament. Alguns dels rastres que podran descobrir seran els de porcs senglars, conills, voltors, serps, cabres salvatges...Al final del recorregut els xiquets i xiquetes jugaran a "Endevina qui sóc?", un joc molt senzill que els ajudarà a fixar els conceptes apresos.

Material

A càrrec de l'Equip Tècnic del Parc Natural.

Durada

3h aproximadament.

Lloc

Àrea Recreativa de "Els Ombries de Benifassà".

Xiquets per tècnic

8 xiquets per tècnic (depenent de quin puga ser l'ajuda prestada per part del professorat).

Època de l'any

Durant tot l'any excepte els mesos de novembre a febrer.

“ ADAPTA’ T “

Introducció

Les plantes i els animal al llarg de la seua evolució han desenvolupat mecanismes d'adaptació que els han permès romandre en el temps. Aquests mecanisme determinen les característiques de l'ambient on s'han desenvolupat. D'aquesta manera hi ha plantes i animals que han sigut introduïts en el nostre ambient de manera artificial per l'ésser humà i que tenen diferents mecanismes d'adaptació, de vegades més potents que els nostres podent arribar a envair els nostres espais naturals, provocant conseqüències importants i irreversibles a l'ecosistema. Amb aquesta activitat els escolars seran capaços de comprendre la naturalesa i les estratègies dels éssers vius.

Objectius generals

1. Estratègies de les espècies per a la supervivència.
 2. Conscienciar de la incidència de l'ésser humà en el medi ambient creant una actitud de respecte i protecció del medi ambient.
 3. Introducció als conceptes d'espècie al·lòctona/autòctona, espècies amenaçades o en perill d'extinció.
 4. Aprendre sobre els diferents hàbitats que ocupen les diferents espècies i la importància de mantenir-los i conservar-los.
-

Desenvolupament de l'activitat

Breu introducció en el Parc Natural. Exposició amb material audiovisual a càrrec dels Tècnics del Parc Natural Explicació de l'activitat i formació dels diferents grups d'espècies d'un espai natural. Joc de rol on cada grup haurà d'actuar segons la forma de vida i les diferents estratègies de supervivència de cada espècie animal o vegetal que els assignem.

Material

A càrrec de l'Equip Tècnic del Parc Natural.

Durada

3h aproximadament.

Lloc

Àrea Recreativa de “Els Ombries de Benifassà”.

Xiquets per tècnic

8 xiquets per tècnic (depenent de quin puga ser l'ajuda prestada per part del professorat).

Època de l'any

Durant tot l'any excepte els mesos de novembre a febrer.

“CORRE-FOC”

Introducció

L'activitat consistirà a observar i analitzar els canvis en el paisatge deguts a la intervenció humana. Es durà a terme una breu introducció de com l'ésser humà, des del neolític, moment en el qual deixa de ser nòmada i passar a ocupar els territoris, comença a modificar el paisatge. Ens centrarem en l'alteració causada per part dels incendis.

Objectius generals

1. Observar les conseqüències dels incendis forestals en el nostre entorn més pròxim.
 2. Comprendre el funcionament d'un incendi.
 3. Adquirir una visió general de l'entorn i aprendre a apreciar la vida natural.
 4. Desenvolupar l'interès en la cura i el respecte als animals i les plantes.
 5. Potenciar l'interès cap a l'observació i l'estudi dels éssers vius.
 6. Entendre que tots els éssers vius necessiten un hàbitat (aliment, aigua, refugi i espai).
 7. Comprendre les conseqüències que tenen les transformacions del medi per a la supervivència de les espècies.
-

Desenvolupament de l'activitat

En primer lloc ens fixarem en quin tipus de modificacions antròpiques s'observen en l'espai. Posteriorment, després d'un petit debat sobre el punt anterior, donarem pas al tema de l'activitat que són els incendis. Per a tractar el concepte (causes, conseqüències i funcionament) realitzarem un joc. Els xiquets es dividiran en tres grups: foc, arbres i aigua. Quan es done el senyal d'inici, els jugadors amb braçalet aigua eixiran a capturar als jugadors amb braçalet foc, aquests al seu torn capturaran als jugadors amb braçalet arbre i aquests últims als del braçalet aigua. El joc acaba quan un dels grups desapareix per complet o quan haja passat el temps. Es poden realitzar parades durant el transcurs de l'activitat per a analitzar com va l'incendi.

Material

A càrrec de l'Equip Tècnic del Parc Natural.

Durada

3h aproximadament.

Lloc

El Ballestar.

Xiquets per tècnic

15 xiquets per tècnic.

Època de l'any

Durant tot l'any excepte els mesos de novembre a febrer.

“ BOTÀNIC PER UN DIA ”

Introducció

Itinerari en el qual els escolars es convertiran en autèntics botànics. A través d'unes fàcils guies botàniques seran capaces d'identificar les espècies que els indiquem, d'aquesta manera realitzaran el seu propi herbari. A més aprendran a orientar-se en la muntanya i a aprofundir en l'estudi de la flora

Objectius generals

1. Aprofundir en l'estructura i fisiologia de les plantes (grandària, fulla, fruit...).
 2. Potenciar l'observació i l'estudi de tots els éssers vius, adquirint hàbits de respecte i atenció.
 3. Aprendre a interpretar i utilitzar les diferents representacions sobre un mateix espai (plànols, fotografies aèries...).
 4. Desenvolupar una visió integradora i global del medi ambient, i com els elements del territori estan en harmonia.
 5. Conèixer el concepte de planta com a bioindicador de clima, situació geogràfica, etc.).
-

Desenvolupament de l'activitat

En primer lloc es durà a terme una breu introducció del Parc Natural seguit de l'explicació del funcionament d'una senzilla guia botànica en la qual s'arreglegaran les principals espècies vegetals que es trobaran en l'itinerari proposat. Al principi plantejarem els reptes que es planteja un bon botànic: com es classifiquen les espècies, com mesurar els arbres i com realitzar un herbari. Començarem la recerca i la recollida de les plantes que nosaltres assenyalarem i identificarem amb l'ajuda de fitxes didàctiques. També s'exposaran les característiques vegetals i el seu aprofitament tradicional i actual. Una vegada acabat l'herbari, es realitzarà una activitat d'orientació amb plànols i fotos aèries on els alumnes hauran d'identificar sistemes tant naturals com a antròpics en el mapa i en la realitat. Aprendran a orientar-se interpretant la naturalesa.

Material

A càrrec de l'Equip Tècnic del Parc Natural.

Durada

3h aproximadament.

Lloc

Àrea Recreativa de “Els Ombries de Benifassà”.

Xiquets per tècnic

15 xiquets per tècnic.

Època de l'any

Durant tot l'any excepte els mesos de novembre a febrer.

Excursions i itineraris interpretatius

Una proposta d'itinerari per a cada edat

Si el que necessiteu és un bon passeig muntanyenc per a obrir els vostres pulmons i respirar el nostre fabulós aire fresc, vos proposem diferents rutes adaptables a l'edat dels escolars.

En elles gaudireu de la naturalesa en una combinació perfecta entre esport de muntanya i educació en coneixement del medi natural, social i cultural.

Abans d'emprendre el recorregut es realitzarà la presentació del Parc Natural i durant l'itinerari es realitzaran breus parades explicatives de la fauna , flora i societat del nostre voltant.

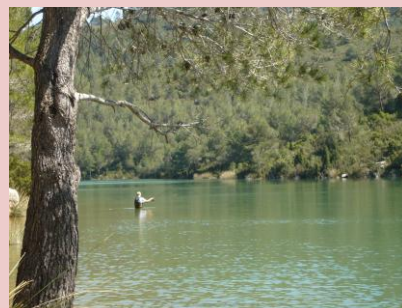

RUTA BLAVA

UNA VOLTA PER L'EMBASSAMENT

!!!! Adaptable a totes del edats, a partir de 3 anys !!!!

RUTA GROGA

ELS BOSCOS DEL MAS DE BOIX

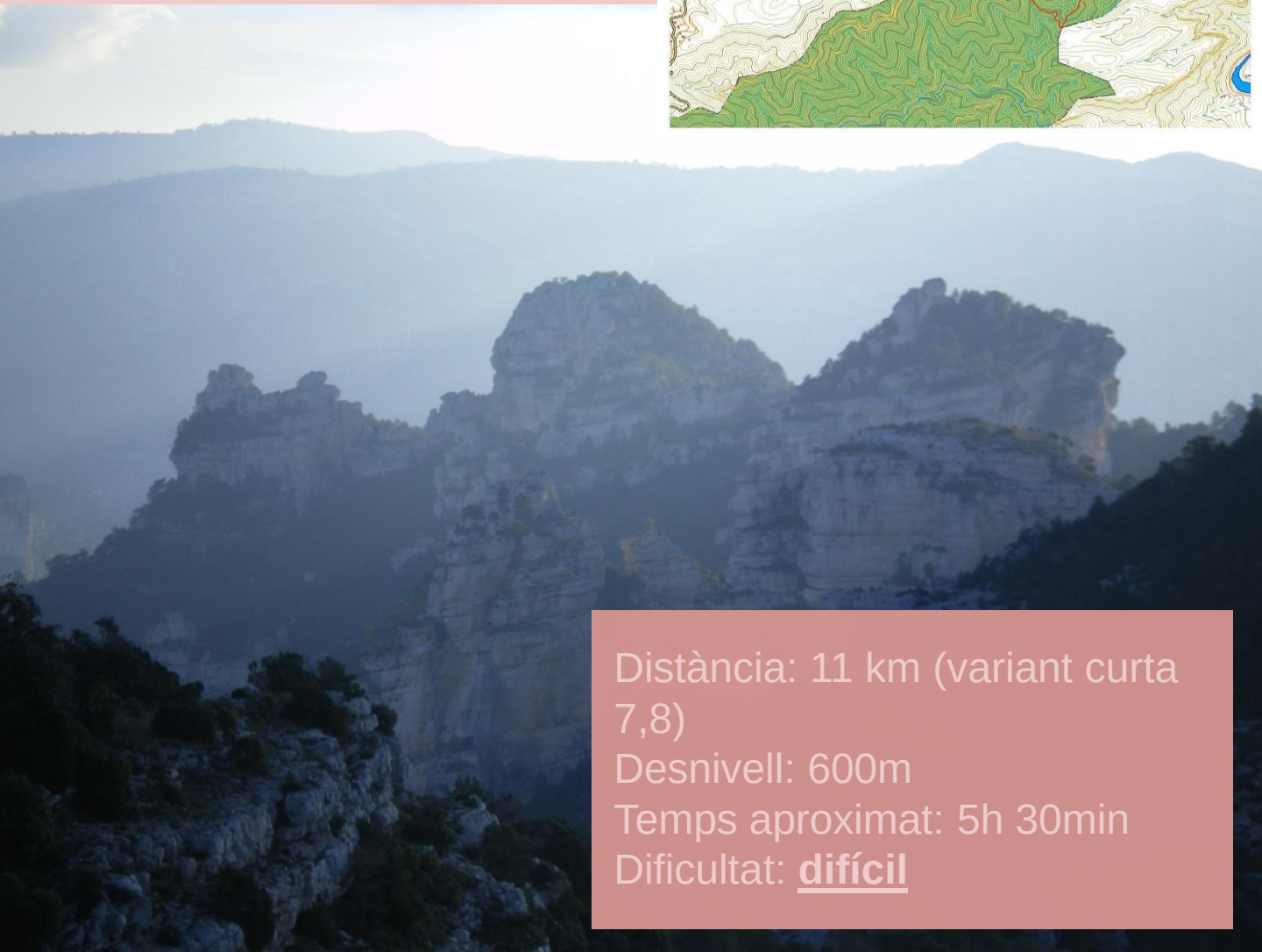
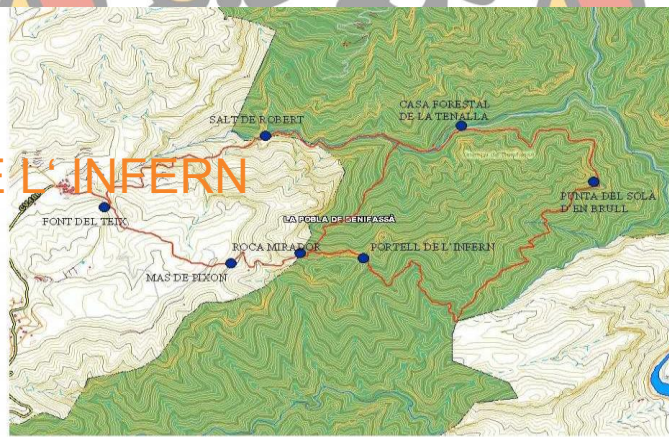
Distància: 5 km Desnivell: 200m
Temps aproximat: 2h 15min
Dificultat: mitjana

RUTA ROJA

SALT DE ROBERT I PORTELL DE L'INVERN

Distància: 11 km (variant curta 7,8)

Desnivell: 600m

Temps aproximat: 5h 30min

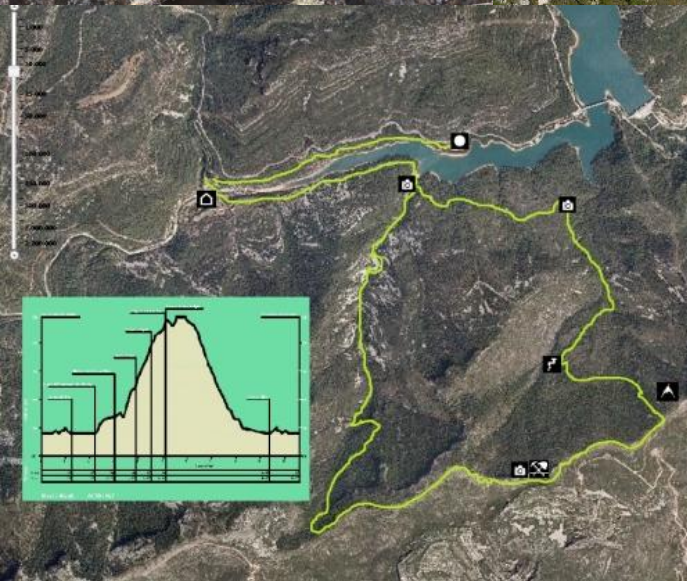
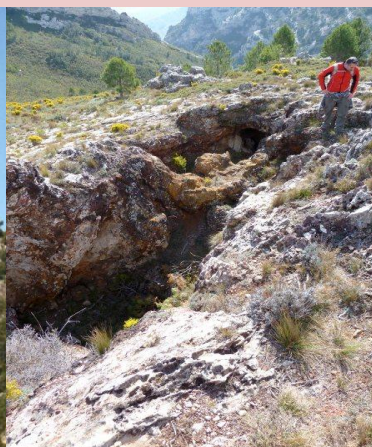
Dificultat: **difícil**

RUTA VERDA

PENYA DE L'AGUILA I MINES DE FERRO

Distància: 11 km

Desnivell: 600m

Temps aproximat: 5h 30min

Dificultat: **difícil**

Un itinerari interpretatiu: Ruta botànica per Vallibona.

Vallibona és una petita població que destaca per posseir un entorn natural privilegiat. Pel seu terme discorre el riu Cérvol que enriqueix tant la flora com la fauna d'aquest entorn natural. Es tracta per tant de donar a conèixer l'existència d'un bell racó del nostre Parc, en el qual la riquesa ecològica és extraordinària i ens ajuda a elaborar una activitat amb un doble ús tant lúdic com a educatiu. La ruta botànica de Vallibona es un recorregut molt senzill equipat amb cartell descriptius on els escolars de totes les edats podran aprendre a reconèixer les espècies arbòries i arbustives més representatives de la zona.

Cal saber que...

Tots aquells grups, de màxim 35 alumnes, que desitgen concertar una visita guiada pel personal del Parc Natural, han de concertar-la amb una antelació mínima de 15 dies abans de la data desitjada. En cas de no realitzar aquest pas, no s'assegura que el grup pugui accedir a l'itinerari del Parc Natural de manera guiada. Per a concertar el dia de la visita, el responsable del grup haurà de contactar telefònicament amb les oficines del Parc Natural. En aquesta trucada es concretarà la data de la visita. Posteriorment, li serà remès un butlletí d'inscripció, amb les dades aportades durant la trucada i les condicions de la visita, que haurà de ser retornat signat com més prompte millor.

La recepció del butlletí suposarà l'acceptació de les condicions, així com la reserva definitiva. Si 15 dies abans de la data convinguda no s'ha rebut el butlletí, es procedirà a anul·lar la visita, posant a la disposició d'altres grups aquest dia.

Per a més informació també podeu consultar el tríptic del Parc Natural de la Tinença de Benifassà, que es pot descarregar en la pàgina web

<http://parquesnaturales.gva.es>

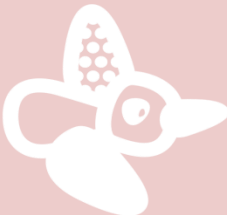
Vos recomanem que abans de realitzar qualsevol ruta, contacteu amb l'Equip Tècnic del Parc, per a concretar temps i dificultat de les rutes.

Esperem la vostra visita !!!

Equip de Promoció, Investigació i Treballs Tècnics
del Parc Natural de la Tinença de Benifassà

parc **natural** de la **tinència** de **benifassà**

